

ACC. N:R M. 13444:1-5.

Landskap: Småland Upptecknare: Anders Johansson, Odenåsjö
Härad: Summerbo Berättare: " " "
Socken: Odenåsjö Berättarens yrke: f.d. lantbr.
Uppteckningsår: 1954 Född år 1869 i Ammerstad

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Födelsedag och namndag. s. 1-4.
Mojölkningshärl. s. 5.

36. 8. 19.
Lu F 40.

Skriv endast på denna sida

Födelsedagar och Namsdagar

- 1 Här i Orken Firas Födelsedagar. Men icke
Namsdagar utan någon blomstund kan
fända Namsdagstakt.
- 2 Kan minnas, slut på 18 hundralet var det alltid
någon, som firade Födelsedagar. Blev vid allt-
mera. Nu får inte en By eller Gädd uteslutas från
Födelsedagar. Alla vid Datum å ar; var 10 år, när
Personen blivit 50 år firas var 56 år. En man inom
Området skall fylla år; Ringes Bymännen till Till
Trädgårdsmästaren att han sänder en Blomserur
från 2:5 till 30 kronor, var och en lägger 5 eller 10 kronor
Tillmed: Blombakellen - Födelsedagen är sum-
las männen gör till Till Födelsedagsbrinet Grateles
med Blomman öppninga - Då skall männen
Ha på Kaffe; på något ställe hankända Gökken
Gad i köppen. Sedan blifva Fester hankända
- 1 Till samma dag men blifva ändå När det är

H. C. 19

Födelsedagar och Namnsdagar

- 2 Kvinnliga Födelsedagar, är samma, som föregående
 Då samlas Damerna med Tillbehållaren på förmiddagen
 Till Gratulation. Närliggande Härlning har en Tårer
 eller Bakverk till Födelsebarnet. Någon gång en
 som inte vill hafva besvär med Födelsedag. Skrif i Ordens
 Tidning att inte mottaga Gäst på Födelsedagar, men blef
 inte härd utom kom med Gäst som vanligt.
- 3 Födelsedagen Frens. Hemmet, utom omständigt komma
 Telegram å Gratulationshälsning från släktet å värmen
 som har reda på år och dag Genom Törns kung.
- 4 Utklädsel på Födelsedagen, Har jag inte härd, Men
 i Hemmet den dagen är Pryll och städad att mottaga
 Välkomstgäster å en Ledig dag
- 5 Med Utklädsel kan jag inte medela har inte varit
 här i Orden utom som ovan är beskrifvit
- 6 Någon Gäst har några Ungdommar i Margonväkten
 sjunga ett par sånger, som länder Till Gratulationer

Födelsedagar och Namndagar

- 7 Kan inte bura Frågöafdelningen Genom Gammal
Ustyrsel på Födelsedagen. Det har jag inte sett eller
Hört her i Orten, Men har kunnat förekomma
Annarsides på Olika platser
- 8 Som ofran kan ej buras
- 9 Även denna fråga kan jag inte bura Ty Namns-
dagar som kan vara någon som sänder ett Brev
i Hälsning på den dagen
- 10 Ett Dukat bord till fötter på Födelsedagen var i
Brekas Långbord med denna stora Blomsterbukett
i mitten på vintern Asala vil Lyklam till pyntad
Sedan med Tälje kaffur Talar i Guds Rakverke
Födelsedagsbarnet sitter blanda Träd ö blommar
i Kambran Tager Tillan af så mycket det kan
- 11 Tryckta eller Ritade Hyllningsadresser
3 Eller Födelsebrev, Förekommer inte här
inte på Födelse eller på Namndagar, som jag kan medela

Födelsedagar och Namsdagar

19. För Flera år sedan utkom Bindebref, som
Alldrig till oss här, sedan inte omfattades
13. Binda Födelsebrevet i Namsdagsbrevet, kan
Kan jag inte medela, som jag ej här
14. Uppvakning på Födelsedagen, Gått alltid Nämnen
med Gått och Lofard,
15. Kan inte medela, ännu som är Uppvaknad

Löfarna Odinsjö den 7. 9. 1954

Anders Johansson

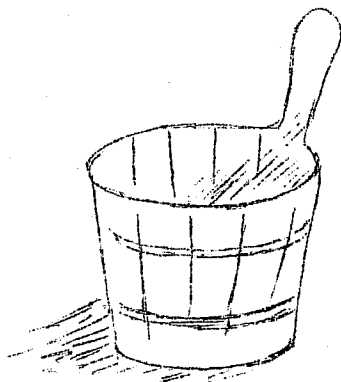
4

LUND.

=====

Specialfrågelista rörande mjölkningskärl.

- 1) Hur såg det kärl ut som man mjölkade i ?
Var det ett träkärl med en förlängd stav till handtag?
Vad kallades ett sådant kärl?

- 2) Hur såg det kärl ut som man använde då man skulle bära mjölken längre sträckor?
Vad kallades ett sådant kärl?

ACC. N:R M. 13444:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Speciellfrågadetta Förändre Mjölkmergskärl
Sådant Mjölkhäl som är i Beskrifning var alltid
Fär innan Lingspannas kom Mjolkbyllan Laggades
Kunde den på Enelrad eller Furufjörva brukades det
Bandet till Byllan, Gordes med Ek, eller Granhvirat
vämde i vattn all den blev böjlig; Gjordes vackra Byllor
En liten så skulla Eneris kokas vattnet i Byllan för
Bemlighetens begäran

Suf. 40

All Frakta Mjölken till Mejeriet längväga innan
Lingspannas kom i Mörnsma bruk var svart, Men den
Bestälde Kopparsylindrar i Törn som nu Mjölksylindrar
på Olika stället Anslutligen Färlenka, - Tillä nuvaran
Lingspannas blev i bruk

Löfrens Odensjö den 7.9.1954
Manerjohansson

FÖDELSEDAG OCH NAMNSDAG.

- 1) Brukar man i Edra trakter fira födelsedagar och namnsdagar?
- 2) Är födelsedags- och namnsdagsfirandet i så fall av gammalt ursprung i Eder trakt? Eller är det en relativ ny företeelse? När började man fira dessa dagar? Vilken dag var viktigast förr, födelsedagen eller namnsdagen? Vilken är nu viktigast?
- 3) Firar man dem endast privat i hemmet eller förekommer det någon mera allmän form i trakten för uppvaktningen?
- 4) Klädde man ut sig på födelsedagar eller namnsdagar och gick man på detta sätt omkring i hemmen för att uppvakta festföremålet?
- 5) Hur såg i så fall denna utklädsel ut? Skulle man göra sig oigenkännlig med skräpukansikten, vrängda pälsar eller dylikt?
- 6) Brukade man sjunga någon särskild sång, som användes i trakten speciellt vid dessa tillfällen?
Om så varit fallet, vore vi tacksamma för en avskrift, om möjligt även melodien.
- 7) Klädde man ut halmgubbar till födelsedagar eller namnsdagar och ställde på vederbörandes förstugukvist eller annorstädes.
(På gårdsplanen, taket eller inne i rummet.)
- 8) Hur såg i så fall dessa halmgubbar ut? Hade man något särskilt namn på dem? Innebar en dylik gubbe endast ett harmlöst skämt eller ansågs det vara ett grovt gyckel?
- 9) Brukade man göra "namnsdagsgran" eller "namnsdagsstång" eller dylikt. (Ett träd klätt i likhet med en julgran t.ex. Eller kvistat och klätt i likhet närmast med en brudgran eller majstång.) Om så var fallet, vad kallades dylika träd i orten? Hur placerades de, inomhus eller utomhus?
- 10) Klädde man ett särskilt fint och festligt bord till dessa dagar? Eller gjorde man i ordning en särskild stol till festföremålet? Hur såg ett sådant bord eller en dylik stol ut?

- 11) Har man i Edra trakter brukat ritade och målade eller tryckta hyllningsadresser på dessa dagar? Vad kallade man dylika?
(Födelsedagsbrev, namnsdagskransar, minneskransar, namnsdagstavlor etc.)
- När började man använda dylika? Hur tillverkades de? Beställdes de av någon på platsen eller köptes de från annat håll? Var de försedda med text, på vers eller prosa? Vem skrev texten?
- 12) Känner Ni till förekomsten av s.k. "bindebrev?" Hur överlämnades i så fall dessa?
- 13) Brukade man "binda" födelsedags- eller namnsdagsbarnet?
Vad innebar detta?
- 14) Har verbet "binda" på Eder ort haft mer än sin vanliga betydelse? Användes det t.ex. i födelsedags- eller namnsdagsfirandet med betydelse av uppvakta, lyckönska, gratulera eller liknande.
- 15) Känner Ni till några andra för Eder trakt karakteristiska bruk på dessa dagar.

000000000
00000000
...